

การพัฒนานวัตกรรมการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก

ธีรวัฒน์ ศรีติราช¹, อภิญา อุตรชะย², บุษกร วัฒนบุตร³, และลักษณพร คำดี⁴

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

*Corresponding author e-mail: hnongteeaun@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 15 ธันวาคม 2567

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 1 เมษายน 2568

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 2 เมษายน 2568

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการทรัพยากรคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก และพัฒนานวัตกรรมการจัดการทรัพยากรคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก เพื่อนำนวัตกรรมการจัดการทรัพยากรคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอกไปสู่การปฏิบัติ และประเมินผลนวัตกรรมการจัดการทรัพยากรคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอกไปสู่การปฏิบัติ เป็นงานวิจัยประเภทการวิจัยและพัฒนา (Research & Development) โดยรูปแบบในการวิจัยเชิงคุณภาพ ซึ่งมีกลุ่มเป้าหมายประกอบด้วย บุคลากรในทุกระดับได้แก่ฝ่ายการแพทย์ ฝ่ายการพยาบาลและฝ่ายสนับสนุนทางการแพทย์ และผู้บริหารทุกระดับผู้อำนวยการสายงาน, ผู้จัดการแผนกและหัวหน้าแผนก รวมทั้งภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยเครื่องมือที่ใช้ ประกอบด้วย ประเด็นสัมภาษณ์เจาะลึก จำนวนกลุ่มเป้าหมาย 17 คน ประเด็นสนทนากลุ่ม และประเด็นการประชุมระดมความคิดเห็น จำนวนกลุ่มเป้าหมาย 30 คน วิธีการตรวจสอบข้อมูลโดยใช้เทคนิคสามเส้า การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหา และความต้องการในการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก พบว่าบุคลากรไม่เพียงพอ และขาดทักษะ สถานที่คับแคบ จัดสิ่งของไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่ได้มาตรฐาน และใช้ระบบเดียวกันทั้งเครือโรงพยาบาล ซึ่งมีความล่าช้าบ้างและคลาดเคลื่อนจากระบบได้ 2) พัฒนานวัตกรรมการจัดการทรัพยากรคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก ดังนี้ (1) นวัตกรรมด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล ดำเนินการคือ 1) การพัฒนา Smart Personal โดยหมุนเวียนการทำงาน 2) การจัด Smart Training และ 3) การพัฒนา Growth Mindset ในการจัดการคลังสินค้า (2) นวัตกรรมด้านการจัดการสถานที่จัดเก็บคลังสินค้า ดำเนินการคือ 1) การจัดสินค้าด้วยระบบ Smart Zoning 2) การจัดทำ Flow Chart แสดงการใช้ยา และเวชภัณฑ์ 3) การจัดทำ 5 ส. ในคลังสินค้า และ 4) การปรับภูมิทัศน์ สร้างสุขลักษณะในคลังสินค้า และ (3) นวัตกรรมด้านการจัดการระบบการควบคุมคลังสินค้า ดำเนินการคือ 1) การพัฒนา QR Code ในการจัดการคลังสินค้า 2) การใช้ Application ในการจัดการคลังสินค้า และ 3) การปรับปรุงระบบการทวนสอบสินค้าภายนอกและภายในโรงพยาบาล 3) ผลพัฒนานวัตกรรม พบว่า ได้ 3 นวัตกรรมดังนี้ 1. นวัตกรรมด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล มี 3 กิจกรรมดังนี้ (1)การพัฒนา Smart personal โดยหมุนเวียนการทำงาน (2) การจัด Smart Training และ (3) การพัฒนา Growth Mindset ในการจัดการคลังสินค้า 2. นวัตกรรมด้านการจัดการสถานที่จัดเก็บคลังสินค้า มี 4 กิจกรรมดังนี้ (1) การจัดสินค้าด้วยระบบ Smart Zoning (2) จัดทำ Flow Chart แสดงการใช้ยา และเวชภัณฑ์ (3) จัดทำ 5 ส. ในคลังสินค้า และ (4) ปรับภูมิทัศน์ สร้างสุขลักษณะในคลังสินค้า และ (3) นวัตกรรมด้านการจัดการระบบการควบคุมคลังสินค้า มี 5 กิจกรรมดังนี้ (1) พัฒนา QR Code ในการจัดการคลังสินค้า (2) การใช้ Application ในการจัดการคลังสินค้า (3) ปรับปรุงระบบการควบคุมคลังสินค้า (4) ปรับปรุงระบบการจัดเก็บสินค้า และ (5) ปรับปรุงระบบการทวนสอบสินค้าภายนอกและภายในโรงพยาบาล ทั้งนี้ นวัตกรรมที่ได้มีมาจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการจัดการคลังสินค้าของเครือโรงพยาบาลบางปะกอกที่ทุกคนได้ร่วมกันแสดงความคิดเห็นจึงถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมของทุกคน และต้องดำเนินการโดยทุกคนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม 4) สรุปผลการประเมินการนำนวัตกรรมในการจัดการคลังสินค้าไปสู่การปฏิบัติใน 3 นวัตกรรม คือ นวัตกรรมด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล ร้อยละ 90 มีความพึงพอใจในนวัตกรรม Smart Personal สามารถช่วยพัฒนาทักษะในการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาลได้เป็นอย่างดี ส่วนนวัตกรรมด้านการจัดการสถานที่จัดเก็บคลังสินค้า ร้อยละ 80 มีความพึงพอใจในพัฒนานวัตกรรม Smart Zoning ทำให้การบริหารจัดการพื้นที่ทำได้ดียิ่งขึ้น และมีความเหมาะสมกับสินค้าที่ต้องบริหารจัดการในคลังได้เป็นอย่างดี และนวัตกรรมด้านการจัดการระบบการควบคุมคลังสินค้า ร้อยละ 90 มีความพึงพอใจใน Application ที่มีการพัฒนาขึ้นซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการในการบริหารจัดการควบคุมปริมาณสินค้าที่รวดเร็วและทันสมัย

คำสำคัญ: การพัฒนานวัตกรรม การจัดการคลังสินค้า เครือโรงพยาบาลบางปะกอก

INNOVATIVE DEVELOPMENT OF STOCK MANAGEMENT IN THE BANGPAKOK HOSPITALGROUP

Terawat Sritiraj¹, Apinya Uttarachai², Bussakorn Watthanabut³ and Laksanaporn Khamdee⁴
NORTH BANGKOK UNIVERSITY

Abstracts

This research aimed to study the current situation, problems and needs in managing warehouse resources in Bangpakok Hospital Group and to develop innovations in managing warehouse resources in Bangpakok Hospital Group to implement innovations in managing warehouse resources in Bangpakok Hospital Group and to evaluate the implementation of innovations in managing warehouse resources in Bangpakok Hospital Group. This research was a research and development (Research & Development) project using qualitative and quantitative research methods. The target groups consisted of personnel at all levels, including medical departments, nursing departments and medical support departments, and executives at all levels, directors, department managers and heads of departments, including all relevant parties. The instruments used included in-depth interviews with a target group of 17 people, focus group discussions and brainstorming sessions with a target group of 30 people. The data were examined using triangulation techniques and content analysis. The research results showed that 1) The results of the study on the current situation, problems and needs in managing warehouses in Bangpakok Hospital Group found that there were insufficient personnel and lack of skills, cramped spaces, untidy arrangement of items, and substandard, and the same system was used throughout the hospital group. which has some delays and deviations from the system 2) Develop innovations in resource management of warehouses in the Bangpakok Hospital Group as follows: (1) Innovations in human resource management, carried out by 1) Developing Smart Personal by rotating work 2) Organizing Smart Training and 3) Developing Growth Mindset in warehouse management (2) Innovations in warehouse storage location management, carried out by 1) Organizing goods with a Smart Zoning system 2) Creating a Flow Chart showing the use of medicines and medical supplies 3) Creating 5S in the warehouse and 4) Adjusting the landscape. Create hygiene in the warehouse and (3) innovation in warehouse control management system. The operations are 1) Developing QR Code in warehouse management 2) Using Application in warehouse management and 3) Improving the product verification system inside and outside the

hospital. 3) The results of innovation development found 3 innovations as follows: 1. Innovation in human resource management has 3 activities as follows: (1) Developing Smart personal by rotating work (2) Organizing Smart Training and (3) Developing Growth Mindset in warehouse management. 2. Innovation in warehouse storage location management has 4 activities as follows: (1) Organizing products with the Smart Zoning system (2) Creating a Flow Chart showing the use of drugs and medical supplies (3) Creating 5S in the warehouse, (4) landscape improvement, creating hygiene in the warehouse, and (3) innovation in warehouse control system management. There are 5 activities as follows: (1) Develop QR Code in warehouse management (2) Use of application in warehouse management (3) Improve warehouse control system (4) Improve storage system and (5) Improve product inspection system outside and inside the hospital. This innovation comes from the participation of all parties involved in warehouse management of the Bangpakok Hospital network, who have expressed their opinions, so it is considered everyone's innovation and must be implemented by everyone through a participation process. 4) Summary of the evaluation results of the implementation of warehouse management innovations in 3 innovations: Human resource management innovation, 90 percent are satisfied with Smart Personal innovation, which can help develop work skills of hospital personnel very well. As for storage location management innovation, 80 percent are satisfied with the development of Smart Zoning innovation, which allows better space management and is very suitable for products to be managed in the warehouse. And for warehouse control system management innovation, 90 percent are satisfied with the developed application, which can meet the needs for fast and modern product quantity control management.

Keywords: Innovation Development, Warehouse Management, Bang Pakok Hospital Group

บทนำ

โรงพยาบาลเป็นสถานที่สำหรับให้บริการด้านสุขภาพให้กับผู้ป่วย โดยมักที่จะมุ่งเน้นการส่งเสริม ป้องกัน รักษา และฟื้นฟูภาวะความเจ็บป่วย หรือโรคต่าง ๆ ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจซึ่งการดำเนินงานในทุก ๆ โรงพยาบาลจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการโรงพยาบาลที่ดีเป็นการบริหารระบบที่มีขนาดใหญ่และมีข้อมูลสำคัญมากมาย ถ้าหากการบริหารจัดการไปโดยที่ไม่มีระเบียบแบบแผนหรือจัดการด้วยวิธีที่ล้าสมัย ก็ล้วนส่งผลให้ต้นทุนของการบริการสูงขึ้น ประสิทธิภาพของบุคลากรลดลง รวมไปถึงภายในองค์กรเองก็เกิดสภาพแวดล้อมของการทำงานที่ไม่มีคุณภาพด้วย (Hospital ERP, 2565, น.1) ซึ่งในปัจจุบันมีโรงพยาบาลมากมายทั้งโรงพยาบาลของรัฐ

และเอกชน ต่างก็พยายามหาระบบการบริหารจัดการโรงพยาบาลให้มีประสิทธิภาพโดยเฉพาะเรื่องการบริหารจัดการคลังสินค้า ดังเช่นโรงพยาบาลในเครือบางปะกอกที่มีสาขามากมายจำนวน 9 แห่ง โดยเริ่มดำเนินกิจการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2524 ใช้ชื่อว่าบางปะกอกคลินิกเวชกรรม ต่อมาเพิ่มสถานพยาบาลบางปะกอก 2 บางบอน ได้เปิดดำเนินการ พ.ศ. 2533 และเริ่มพัฒนาเป็นโรงพยาบาลอย่างต่อเนื่อง ได้แก่โรงพยาบาลบางปะกอก 1 เริ่มดำเนินการในพ.ศ. 2537 โรงพยาบาลบางปะกอก 3 เปิดดำเนินการ พ.ศ. 2539 โรงพยาบาลบางปะกอก 8 เปิดดำเนินการ พ.ศ. 2546 โรงพยาบาลบางปะกอก 9 อินเตอร์เนชั่นแนล เปิดดำเนินการ พ.ศ. 2546 โรงพยาบาลปิยะเวท เริ่มดำเนินการ ในปี พ.ศ. 2559 พร้อม ๆ กับโรงพยาบาลบางปะกอกรังสิต 2 เริ่มดำเนินการในปี พ.ศ. 2559 และสุดท้ายโรงพยาบาลบางปะกอกสมุทรปราการ เปิดดำเนินการ พ.ศ. 2561 เนื่องจากมีสาขาจำนวนมากจึงต้องมีระบบการบริหารจัดการทรัพยากรให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

ในปี พ.ศ. 2563 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) เริ่มเข้ามาภายในประเทศไทยจนกระทั่งต้นปี พ.ศ. 2564 มีการติดเชื้อเพิ่มมากขึ้นทำให้โรงพยาบาลเครือโรงพยาบาลบางปะกอกได้ทำการเปิด Hospital จำนวนถึง 5 แห่ง เพื่อรองรับจำนวนผู้ป่วยที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการใช้ทรัพยากรทางการแพทย์เพิ่มมากขึ้น การบริหารจัดการคลังสินค้าเพื่อให้มีอุปกรณ์ทางการแพทย์อย่างเพียงพอต่อการใช้งานในสภาวะที่เกิดการขาดแคลนทรัพยากรทางการแพทย์ในโรงพยาบาลอื่น ๆ ทั่วประเทศ ทางแผนกคลังสินค้า จึงได้ทำงานเพิ่มปริมาณการจัดเก็บสต็อกสินค้าเพื่อไว้ใช้ในกรณีฉุกเฉินที่อาจจะก่อเกิดการขาดแคลนขึ้นมาอีก ทำให้มียอดมูลค่าสินค้าคงคลังสูงขึ้นมากเมื่อเทียบกับในช่วงเวลาเดียวกันในปีที่ผ่านมา ซึ่งทรัพยากรทางการแพทย์ที่ใช้ประกอบด้วย ยา เวชภัณฑ์ทางการแพทย์และวัสดุสิ้นเปลืองที่กล่าวมานี้มีความสำคัญในการใช้ดูแลคนไข้และป้องกันการติดเชื้อของบุคลากรที่ปฏิบัติงานในการดูแลรักษาผู้ป่วย ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีทรัพยากรเหล่านี้ให้เพียงพอต่อความต้องการใช้ในโรงพยาบาลต่อมาวันที่ 1 ตุลาคม 2565 รัฐบาลได้ประกาศให้โรคโควิด 19 เป็นโรคระบาดที่ต้องเฝ้าระวัง ซึ่งจากการปรับดังกล่าว ผู้ป่วยจำเป็นต้องไปรับการรักษาที่โรงพยาบาลตามสิทธิของผู้ป่วยที่มี ไม่สามารถมารับการรักษาที่โรงพยาบาลเอกชนได้ ทำให้การสต็อกสินค้าที่มีการวางแผนล่วงหน้าไว้เพื่อให้เพียงพอต่อการใช้งานนั้นมีมากเกินความจำเป็นรวมทั้งเจ้าหน้าที่ของทางโรงพยาบาลในหน่วยงานต่าง ๆ ขาดความเข้าใจในการดูแลมูลค่าของสต็อกยาและเวชภัณฑ์ มีการใช้แต่ไม่มีการตัดการใช้งานออกจากระบบของทางโรงพยาบาล ทำให้ มูลค่าของสต็อกยาและเวชภัณฑ์มีเพิ่มมากขึ้น แต่ปริมาณของสต็อกยาและเวชภัณฑ์ตามความเป็นจริงไม่มีอาจเนื่องมาจากบุคลากรขาดความเข้าใจในระบบคลังสินค้าของหน่วยงาน ดังนั้นจึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในการบริหารจัดการทรัพยากรคลังสินค้าของหน่วยงานนั้น ๆ

การจัดการคลังสินค้าเป็นกระบวนการควบคุม และจัดระเบียบทุกอย่างภายในคลังสินค้าให้มีประสิทธิภาพ ตั้งแต่การป้อนสินค้าเข้าสู่คลังไปจนถึงสินค้าส่งออกจากคลังเพื่อการใช้ประโยชน์เช่น จำหน่ายหรือบริโภค โดยรวมไปถึงการจัดการคลังสินค้า และสินค้าคงคลัง การบำรุงรักษาอุปกรณ์ต่าง ๆ ในคลังสินค้า การจัดสต็อกใหม่ที่เข้ามาในโกดัง คำสั่งซื้อ การบรรจุสินค้า และการจัดส่ง การติดตาม และการปรับปรุงประสิทธิภาพของคลังสินค้าโดยรวม (ค่านาย อภิปรัชญาสกุล, 2550, น. 25) ประโยชน์ของการจัดการคลังสินค้าช่วยป้องกันสินค้าขาดแคลน ช่วยสนับสนุนนโยบายการให้บริการลูกค้าของโรงพยาบาล และช่วยให้เกิดความพร้อมที่จะเผชิญกับ

ภาวะการเปลี่ยนแปลงของตลาด โดยที่การจัดการคลังสินค้าเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ต้องใช้ความรู้และทักษะ ประสบการณ์ การควบคุมสต็อกอย่างมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องเข้าใจส่วนผสมของสต็อกประเภทต่าง ๆ และยอมรับความต้องการสต็อกนั้น ช่วยรักษาสต็อกให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม สร้างสมดุลระหว่างความต้องการสินค้า ส่วนเกินกับความจำเป็นในการลดทุน โดยทั้งนี้การจัดการคลังสินค้าที่ดีจะช่วยเป็นแนวทางลดความผิดพลาดในการดำเนินงานคลังสินค้า สามารถหาทางป้องกันปัญหาที่อาจเกิดขึ้น และเป็นแนวทางในการดำเนินงานคลังสินค้า ให้สามารถเพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผล (พิภพ ลลิตาภรณ์, 2552)

โรงพยาบาลบางปะกอก-รังสิต 2 เป็นโรงพยาบาลเอกชนชั้นนำในเครือของโรงพยาบาลบางปะกอก (BPK Hospital Group) ตั้งอยู่บนถนนรังสิต-นครนายก เริ่มให้บริการมาตั้งแต่ปีพุทธศักราช 2559 เป็นโรงพยาบาลที่เพียบพร้อมด้วยศูนย์การแพทย์เฉพาะทางหลากหลายสาขา มีทีมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญจากสถาบันทางการแพทย์ และเทคโนโลยีทางการแพทย์ที่ทันสมัย เพื่อรองรับต่อความต้องการของผู้ป่วยจากการดำเนินงานที่ผ่านมาประสบปัญหาในด้านการจัดการคลังสินค้าในหลายด้าน ได้แก่ด้านบุคลากร ในแผนกต่างๆ ยังไม่เข้าใจการบริหารคลังสินค้าของหน่วยงานตัวเองในเรื่อง การตัดจ่ายสินค้า พวกเวชภัณฑ์ต่าง ๆ สิ้นเปลืองทางการแพทย์ ทำให้เมื่อเวลาตัดคิดเงินกับผู้ใช้บริการแล้ว แต่ไม่สามารถตัดสินค้าหรือเวชภัณฑ์ออกจากคลังของหน่วยงานตัวเองได้ เนื่องจากปริมาณที่มีอยู่จริง กับปริมาณสินค้าที่มีในระบบคอมพิวเตอร์ไม่ตรงกัน เช่นมีสินค้ามากกว่า ของที่มีในระบบ คือ มีของอยู่ 5 ชิ้น แต่ในระบบ มี 4 ชิ้น เมื่อมีการใช้ไป 5 ชิ้น จะทำการตัดจ่าย 5 ชิ้น ในระบบจะไม่สามารถตัดจ่ายได้ เนื่องจากในระบบมีแค่ 4 ชิ้นเป็นต้น นอกจากนี้จะมีในเรื่องการนับสต็อกของสินค้าไม่ตรง เนื่องจากมีการนับสินค้าที่คลาดเคลื่อนเมื่อมีการปรับให้ตรงตามที่นับจะทำให้เกิดความผิดพลาดได้ (สมโรจน์ โกมลวนิช และอนันต์ ดีโรจนวงศ์, 2552)

นวัตกรรมมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบัน ทั้งการปรับปรุงการบริการแผนงาน กระบวนการ การปฏิบัติการ และรูปแบบธุรกิจ ที่สร้างคุณค่าใหม่ให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อันจะช่วยให้องค์กรนำไปสู่มิติใหม่ในการดำเนินการ นวัตกรรมอาจเกี่ยวข้องกับการกล้าเสี่ยงอย่างฉลาด ปัจจุบันนวัตกรรมไม่ใช่หน้าที่งานของฝ่ายวิจัยและพัฒนาเท่านั้น ทั้งนี้เพราะนวัตกรรมมีความสำคัญต่อการดำเนินการทุกด้าน ทุกกระบวนการและทุกกระบวนการในการผลักดันและจัดการให้นวัตกรรมเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมแห่งการเรียนรู้ องค์กรจะต้องมีการบูรณาการนวัตกรรมไว้ในการทำงานประจำวัน และสนับสนุนด้วยระบบการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์กรกระบวนการสร้างนวัตกรรมที่เป็นระบบครอบคลุมทั่วทั้งองค์กร ซึ่งในโรงพยาบาลเครือบางปะกอกยังไม่มีนวัตกรรม หรือวิธีการใหม่ๆในการจัดการคลังสินค้าในโรงพยาบาล ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแสวงหาวิธีการในการพัฒนานวัตกรรมจัดการคลังสินค้าในโรงพยาบาลโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในโรงพยาบาล

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยในฐานะผู้บริหารคลังสินค้าของโรงพยาบาลบางปะกอกรังสิต 2 ได้ตระหนักถึงความจำเป็นที่ต้องพัฒนานวัตกรรมจัดการทรัพยากรคลังสินค้าในโรงพยาบาล ผลจากการพัฒนานวัตกรรมจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก ที่ได้สามารถใช้เป็นกลไกในการบริหารจัดการควบคุมต้นทุนของทางโรงพยาบาลเพื่อให้สามารถแข่งขันและดำรงอยู่อย่างยั่งยืนในธุรกิจของโรงพยาบาลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก
2. เพื่อพัฒนานวัตกรรมการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก
3. เพื่อนำนวัตกรรมการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอกไปสู่การปฏิบัติ
4. เพื่อประเมินผลนวัตกรรมการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอกไปสู่การปฏิบัติ

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากร ประกอบด้วยบุคลากรในทุกระดับ ได้แก่ ฝ่ายการแพทย์ ฝ่ายการพยาบาลและฝ่ายสนับสนุนทางการแพทย์ และผู้บริหารทุกระดับ ผู้อำนวยการสายงาน ผู้จัดการแผนก และหัวหน้าแผนก รวมทั้งภาคีที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ได้แก่ นักวิชาการด้านการจัดการคลังสินค้า และผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ รวมทั้งสิ้น 57 คน

ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้กำหนดเนื้อหาการพัฒนานวัตกรรมการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก ได้แก่ แนวคิดเกี่ยวกับนวัตกรรม, แนวคิดเกี่ยวกับคลังสินค้า, แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง และมาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ (HA)

ขอบเขตด้านพื้นที่การวิจัย โรงพยาบาลในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก ทั้ง 7 แห่ง ได้แก่ โรงพยาบาลบางปะกอก 1, โรงพยาบาลบางปะกอกรังสิต 2, โรงพยาบาลบางปะกอก 3, โรงพยาบาลบางปะกอกสมุทรปราการ, โรงพยาบาลบางปะกอก 8, โรงพยาบาลบางปะกอก 9 และ โรงพยาบาลปิยะเวท

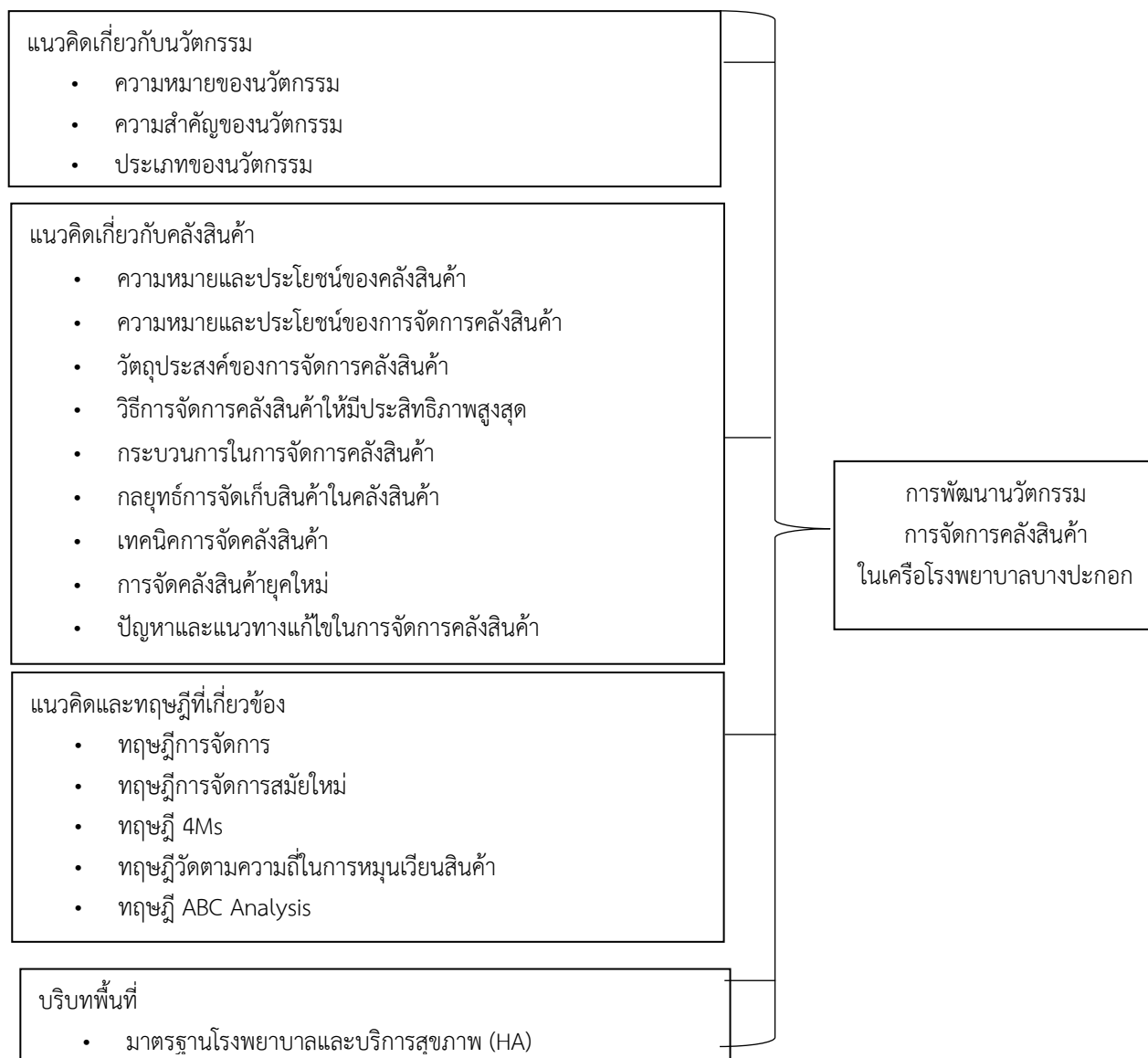
ขอบเขตด้านระยะเวลาการวิจัย ตุลาคม 2566 – มีนาคม 2567

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ประโยชน์ด้านการปฏิบัติ ทราบถึงสภาพปัญหาในการจัดการคลังสินค้าซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาจัดการคลังสินค้าในโรงพยาบาล และกระบวนการในการพัฒนานวัตกรรมการจัดการคลังสินค้าซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานวัตกรรมในโรงพยาบาล รวมทั้งนวัตกรรมการจัดการคลังสินค้า จากการระดมความเห็น สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนิน ได้
2. ประโยชน์ด้านนโยบาย ผลจากการศึกษาได้แนวทาง/ วิธีการในการจัดการคลังสินค้าซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางเพื่อกำหนดนโยบายในการจัดการคลังสินค้าในโรงพยาบาลอื่น ๆ
3. ประโยชน์ด้านวิชาการ สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานทางวิชาการที่นำไปสู่การศึกษาวิจัยเพิ่มเติมในประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการคลังสินค้าในโรงพยาบาล สำหรับผู้ที่สนใจได้ศึกษาต่อไป และเป็นข้อสนเทศในการวางแผนการจัดการคลังสินค้าในโรงพยาบาล ซึ่งสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ในโรงพยาบาลอื่น ๆ ต่อไป

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ได้พัฒนากรอบแนวคิดโดยการประยุกต์จากทฤษฎีและแนวคิดต่าง ๆ สรุปลเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพปัญหาและความต้องการในการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก สภาพปัจจุบันในการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอกในด้านจัดการทรัพยากรบุคคล พบว่าในบางโรงพยาบาลขาดบุคลากรแต่ในบางโรงพยาบาล มีบุคลากรทำงานอย่างพอเพียง แต่ขาดประสบการณ์ ส่วนในด้านการจัดการสถานที่จัดเก็บสินค้า พบว่า ส่วนใหญ่สถานที่คับแคบ จัดสิ่งของไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เป็นมาตรฐาน สถานที่จัดเก็บไม่เพียงพอและในด้านการจัดการระบบการควบคุมคลังสินค้าพบว่าระบบเดียวกันทั้งเครือโรงพยาบาล เพื่อสามารถเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้จากส่วนกลางทำให้ง่ายต่อการตรวจสอบ และ กระจายสินค้าในกรณีที่ไม่มีการเคลื่อนไหวสินค้าในแต่ละโรงพยาบาล แต่บางครั้งอาจซ้ำ ไม่ทันใจ ยังต้องพัฒนาในส่วนของการตรวจสอบและระยะเวลาในการจัดการ สั่งของ การจัดเรียงยังไม่มีการใช้เครื่องมือทันสมัย ยาที่รับมายังไม่ตรงในระบบ การจัดเก็บ จ่ายสินค้า ขาดเครื่องมือที่ทันสมัยในการจัดการ และสภาพปัญหาในการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก ในด้านจัดการทรัพยากรบุคคลพบว่ามีปัญหาเช่นเดียวกันทุกแห่ง คือจำนวนบุคลากรไม่เพียงพอถ้ามีการป่วย การลา ทำให้ขาดพนักงานทำงาน ในด้านทักษะการทำงานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ภายในระยะเวลาการประเมิน ส่วนในด้านการจัดการสถานที่จัดเก็บสินค้านั้นมีปัญหาเดียวกันคือพื้นที่คับแคบไม่เพียงพอ และในด้านการจัดการระบบการควบคุมคลังสินค้ามีปัญหาในระบบการจัดการโรงพยาบาลจะใช้ระบบเดียวกันเชื่อมโยงกันซึ่งทำให้ระบบมีความล่าช้าบ้างตามการใช้งาน ถ้ามีการใช้งานพร้อม ๆ กันจะทำให้เกิดปัญหาค้างเคลื่อนจากระบบได้ ส่วนความต้องการในการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอกในด้านจัดการทรัพยากรบุคคล ต้องการให้มีการจัดอบรม ระบบการใช้งานให้พนักงาน เพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติงานในวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุด ส่วนด้านการจัดการสถานที่จัดเก็บคลังสินค้าต้องการปรับปรุงด้านความเป็นระเบียบเรียบร้อยในแผนก สุขลักษณะภายในคลังสินค้า ด้านสถานที่จัดเก็บยา ต้องเป็นไปตามมาตรฐาน และด้านการจัดการระบบการควบคุมคลังสินค้าต้องการให้มีการออกแบบระบบควบคุมความปลอดภัยในการเข้า-ออกคลังสินค้าให้มีความปลอดภัยมากยิ่งขึ้น

ระยะที่ 2 ผลการพัฒนานวัตกรรมการจัดการทรัพยากรคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอก พบว่า หลังจากได้พัฒนานวัตกรรมการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอกแล้ว ได้นำนวัตกรรมนี้สู่การวิพากษ์เพื่อพิจารณาความเหมาะสมและประโยชน์ที่ได้รับรวมทั้งเลือกกิจกรรมที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ จากทีมผู้บริหาร และนักวิชาการ จำนวน 5 ท่าน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการฝ่ายการแพทย์ ฝ่ายบริหาร ฝ่ายการพยาบาล หัวหน้าคลังสินค้าและนักวิชาการ ผลการวิพากษ์ พบว่า นวัตกรรมที่ได้มีความเหมาะสม สามารถดำเนินการได้เป็นของใหม่ยังไม่เคยทำมาก่อน แต่ควรปรับสำนวนภาษาให้เหมาะสมมากยิ่งขึ้น

ระยะที่ 3 ผลการนำนวัตกรรมการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอกไปสู่การปฏิบัติ ได้มีการพัฒนานวัตกรรม ออกเป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล 2) ด้านการจัดการสถานที่จัดเก็บคลังสินค้า และ 3) ด้านการจัดการระบบการควบคุมคลังสินค้า โดย ด้านการจัดการทรัพยากร ได้นวัตกรรม คือ 1) การหมุนเวียนงาน (Job Rotation) 2) อบรมเชิงปฏิบัติการการจัดการคลังสินค้าแนวใหม่ 3) กิจกรรมพัฒนา growth mindset 4) สร้างขวัญกำลังใจในการทำงาน ให้คงอยู่ในงาน และ 5) พัฒนาทักษะการใช้ระบบการจัดการ

คลังสินค้า ด้านการจัดการสถานที่จัดเก็บคลังสินค้า ได้นวัตกรรม คือ 1) การจัดสินค้าตาม ABC และ XYZ 2) จัดทำ flow chart แสดงการใช้ยา และเวชภัณฑ์ 3) จัดทำ 5 ส และ 4) ปรับภูมิทัศน์ สร้างสุขลักษณะในคลังสินค้า ส่วนด้านการจัดการระบบการควบคุมคลังสินค้า ได้นวัตกรรม คือ 1) พัฒนา QR Code ในการจัดการคลังสินค้า 2) การใช้ Application ในการจัดการคลังสินค้า 3) ปรับปรุงระบบการควบคุมคลังสินค้า 4) ปรับปรุงระบบการจัดเก็บสินค้า และ 5) ปรับปรุงระบบการทวนสอบสินค้า

ระยะที่ 4 ผลการประเมินการนำนวัตกรรมในการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอกไปสู่การปฏิบัติ ผลการประเมินการนำนวัตกรรมในการจัดการคลังสินค้าไปสู่การปฏิบัติใน 3 นวัตกรรม คือ นวัตกรรมด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล ร้อยละ 90 มีความพึงพอใจในนวัตกรรม Smart Personal สามารถช่วยพัฒนาทักษะในการทำงานของบุคลากรในโรงพยาบาลได้เป็นอย่างดี ส่วนนวัตกรรมด้านการจัดการสถานที่จัดเก็บสินค้า ร้อยละ 80 มีความพึงพอใจในการพัฒนานวัตกรรม Smart Zoning ทำให้การบริหารจัดการพื้นที่ทำได้ดียิ่งขึ้น และมีความเหมาะสมกับสินค้าที่ต้องบริหารจัดการในคลังได้เป็นอย่างดี และนวัตกรรมด้านการจัดการระบบการควบคุมคลังสินค้า ร้อยละ 90 มีความพึงพอใจใน Application ที่มีการพัฒนาขึ้นซึ่งสามารถตอบสนองความต้องการในการบริหารจัดการควบคุมปริมาณสินค้าที่รวดเร็วและทันสมัย

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันในการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอกในด้านจัดการทรัพยากรบุคคล พบว่าในบางโรงพยาบาลขาดบุคลากรแต่ในบางโรงพยาบาล มีบุคลากรทำงานอย่างพอเพียง แต่ขาดประสิทธิภาพ ทั้งนี้เพราะนโยบายของโรงพยาบาลไม่มีการรับพนักงานเพิ่มแต่ใช้พนักงานที่มีอยู่ให้คุ้มค่ามากที่สุดดังนั้นในช่วงเวลาที่มีผู้ป่วยมากมีความต้องการใช้ยาและเวชภัณฑ์มากจึงพบว่าบุคลากรไม่เพียงพอในการทำงานแต่ไม่สามารถรับพนักงานเพิ่มได้ ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ลดาวัลย์ คุณอมรเลิศ (2562, น.87) ได้สรุปว่าบุคลากรเป็นกลไกที่สำคัญยิ่งในการดำเนินงานตามกระบวนการคลังสินค้าซึ่งครอบคลุมกิจกรรมการคัดเลือกสินค้า ประเมินผู้ขาย ตีราคา วางแผนการใช้และจัดหาสินค้า ประเมินการยอดการใช้งานสินค้า จัดเก็บและกระจายสินค้า ให้ถึงมือผู้รับบริการซึ่งต้องใช้บุคลากรที่มีความรู้และประสบการณ์ และสอดคล้องกับการวิจัยของ เดโชพล เจริญเขต และคณะ (2560, น.56) ได้ศึกษาสภาพการจัดการสินค้าคงคลังพบว่า ด้านทรัพยากรมนุษย์ยังไม่มีวิธีการในการตรวจสอบการทำงานของพนักงาน และเช่นเดียวกับการวิจัยของ ชนิชา หมอຍาด และคณะ (2563, น.10) พบว่า ด้านบุคลากร คือ พนักงานจ่ายของเสร็จไม่จัดเก็บให้เป็นระเบียบ โดยจะมีการจัดตาราง อบรม ภายในแผนก เพื่อทำการฝึกอบรมเรื่องวิธีการทำงานรับ-จ่ายสินค้าให้ถูกต้อง และพนักงานทำการบันทึกใบเอกสารใน ระบบไม่ตรงกับ Locator ที่แจ้งไป

ส่วนสภาพปัจจุบันในด้านการจัดการสถานที่จัดเก็บสินค้า พบว่าส่วนใหญ่สถานที่คับแคบ จัดสิ่งของไม่เป็นระเบียบเรียบร้อย ไม่เป็นมาตรฐาน สถานที่จัดเก็บไม่เพียงพอ ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ แสนยานุภาพ นามวงศ์ และจารี ทองคำ (2565, น.65) ได้สรุปกระบวนการในการจัดการคลังสินค้าว่าการจัดเก็บสินค้าในด้านพื้นที่เก็บรักษาของคลังสินค้าต้องมีความเหมาะสมในด้านพื้นที่โดยจะต้องเอามาตรการต่าง ๆ ของ

การดูแลรักษามาใช้เพื่อป้องกันไม่ให้สินค้าที่เก็บรักษาอยู่ในคลังสินค้าเกิดความเสียหาย สูญหายหรือเสื่อมคุณภาพ และสอดคล้องกับการวิจัยของ วันวิสา ต่วนตระกูลศิลป์ และนวรรณ สืบสายลา (2563, น.76) ได้ศึกษาเรื่องการปรับปรุงพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บสินค้าด้วยระบบระบุตำแหน่งคลังสินค้ามีพื้นที่ในการจัดเก็บสินค้าที่เพียงพอ ช่วยลดระยะเวลาในการทำงานของพนักงานในคลังสินค้าในการค้นหาและรวบรวมสินค้า เช่นเดียวกับผลการศึกษาของภัทรา อุดมกัลยารักษ์ (2560 : 30) พบว่าพื้นที่การจัดเก็บวัตถุดิบ และสินค้าไม่เพียงพอ เนื่องจากการจัดเก็บไม่มีระเบียบ จัดเก็บตามความสะดวกของผู้ใช้งาน ทำให้การเดินภายในโรงงานลำบาก สูญเสียพื้นที่ และใช้พื้นที่ไม่เต็มประสิทธิภาพ

สภาพปัญหาในด้านการจัดการระบบการควบคุมคลังสินค้ามีปัญหาในระบบการจัดการโรงพยาบาลจะใช้ระบบเดียวกันเชื่อมโยงกันซึ่งทำให้ระบบมีความล่าช้าบ้างตามการใช้งาน ถ้ามีการใช้งานพร้อม ๆ กันจะทำให้เกิดปัญหาคลาดเคลื่อนจากระบบได้ ที่เป็นเช่นนี้เพราะระบบการใช้งานของโรงพยาบาลในเครือข่ายบางปะกอกนั้นมีสาขามากมายถึง 10 สาขาดังนั้นการใช้งานพร้อมๆกันในเวลาเดียวกันโดยเฉพาะเวลารับตัวจนถึงทำให้ระบบมีการติดขัดได้ ผลการศึกษารั้วนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Thomas (2009, p.2) ได้สรุปปัญหาในการจัดการคลังสินค้าว่ามีปัญหาด้านการขาดระบบในการควบคุมสินค้าในคลังสินค้า เกิดปัญหาการเลือกใช้สินค้าก่อน-หลัง อาจทำให้สินค้าเสียหายหรือหมดอายุ และสอดคล้องกับแนวคิดของ Bagal and Misal (2020, p.13) ได้ศึกษาการจัดการสินค้าคงคลังในอุตสาหกรรมการผลิตที่ใช้การวิเคราะห์ ABC สามารถช่วยอำนวยความสะดวกในการดำเนินงานได้ง่ายขึ้น ส่งผลให้การดำเนินงานในคลังมีประสิทธิภาพมากขึ้น และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ ธนนันท์ จันทรแย้ม และนภา อัครพิเชษฐ์ (2562, น.89) ได้ศึกษาการลดระยะเวลาในการจัดส่งอะไหล่โดยการนำเทคนิค ABC Analysis สามารถลดระยะทางในการเบิกสินค้า รวมถึงแก้ปัญหาการหยิบสินค้าและลดระยะเวลาในการค้นหาสินค้าได้ ทำให้สามารถทราบปริมาณของสินค้าเมื่อสินค้าลดลงได้ สามารถคาดการณ์ความต้องการสั่งสินค้าเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคลังสินค้า และยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชนิชา หมอยาด และคณะ (2563, น.10) ได้พบว่าปัญหาในการจัดการคลังสินค้ามีปัญหาในระบบการจัดเก็บไม่มีประสิทธิภาพ และ ไม่มีเทคโนโลยีในการตรวจสอบสินค้าเพื่อลดระยะเวลาในการทำงาน

ผลการศึกษาความต้องการในการจัดการคลังสินค้าในเครือโรงพยาบาลบางปะกอกใน ด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล พบว่าต้องการให้มีการจัดอบรมระบบการใช้งานให้พนักงาน เพิ่มบุคลากรในการปฏิบัติงานในวันเสาร์ อาทิตย์ และวันหยุดทั้งนี้เพราะพนักงานที่รับเข้ามาใหม่ขาดทักษะและประสบการณ์ จึงต้องการให้มีการอบรมเสริมทักษะ ให้มีความรู้ในการจัดการคลังสินค้า ผลการศึกษารั้วนี้สอดคล้องกับแนวคิดการวิจัยของ ชนิชา หมอยาด และคณะ (2563, น.12) พบว่าด้านบุคลากรมีการอบรมให้พนักงานโดยจะมีการจัดตาราง อบรมภายในแผนก เพื่อทำการฝึกอบรมเรื่องวิธีการทำงานรับ-จ่ายสินค้าให้ถูกต้อง

ผลพัฒนานวัตกรรม พบว่า ได้ 3 นวัตกรรมดังนี้ 1. นวัตกรรมด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล มี 3 กิจกรรมดังนี้ (1) การพัฒนา Smart Personal โดยหมุนเวียนการทำงาน (2) การจัด Smart Training และ (3) การพัฒนา Growth Mindset ในการจัดการคลังสินค้า 2. นวัตกรรมด้านการจัดการสถานที่จัดเก็บคลังสินค้า มี 4 กิจกรรมดังนี้ (1) การจัดสินค้าด้วยระบบ Smart Zoning (2) จัดทำ Flow Chart แสดงการใช้ยา และเวชภัณฑ์

(3) จัดทำ 5 ส. ในคลังสินค้า และ (4) ปรับภูมิทัศน์ สร้างสุขลักษณะในคลังสินค้า และ (3) นวัตกรรมด้านการจัดการระบบการควบคุมคลังสินค้า มี 5 กิจกรรมดังนี้ (1) พัฒนา QR Code ในการจัดการคลังสินค้า (2) การใช้ Application ในการจัดการคลังสินค้า (3) ปรับปรุงระบบการควบคุมคลังสินค้า (4) ปรับปรุงระบบการจัดเก็บสินค้า และ (5) ปรับปรุงระบบการทวนสอบสินค้าภายนอกและภายในโรงพยาบาล ทั้งนี้นวัตกรรมที่ได้ี้มาจากการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการจัดการคลังสินค้าของเครือข่ายโรงพยาบาลบางปะกอกที่ทุกคนได้ร่วมกันแสดงความเห็นจึงถือได้ว่าเป็นนวัตกรรมของทุกคน และต้องดำเนินการโดยทุกคนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วม ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดในการพัฒนานวัตกรรมของ สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2548, น.15) ได้กล่าวถึงนวัตกรรมด้านการบริหารจัดการเป็นการสร้างนวัตกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาหรือเพื่อการพัฒนาองค์กรในการบริหารจัดการที่นำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมาย และสอดคล้องกับการวิจัยของ ธาณี ก่อบุญ, ภัทรธิดา ผลงาม และ ัญญาทิพ พิชิตการค้า (2566) ได้พัฒนานวัตกรรมส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสหกรณ์ออมทรัพย์ จังหวัดสกลนครพบว่าได้ 3 นวัตกรรมคือนวัตกรรมบริการ นวัตกรรมระบบและนวัตกรรมอื่นๆ

ผลการนำนวัตกรรมด้านการจัดการทรัพยากรบุคคลไปสู่การปฏิบัติ ได้ดำเนินการ 3 กิจกรรมดังนี้ 1) การพัฒนา Smart Personal โดยหมุนเวียนการทำงาน 2) การจัด Smart Training และ 3) การพัฒนา Growth Mindset ในการจัดการคลังสินค้า ทั้งนี้เพราะการพัฒนาบุคลากรเป็นกิจกรรมที่มีความจำเป็นอย่างรอบตัวต่อการจัดการคลังสินค้าเป็นอย่างมากและเป็นความต้องการจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องที่ต้องพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะในการทำงานโดยการหมุนเวียนงานมาทำงานที่ฝ่ายคลังสินค้าเพื่อเรียนรู้ระบบต่าง ๆ ในการจัดการคลังสินค้า ผลการศึกษานี้เช่นเดียวกับแนวคิดการหมุนเวียนงานโดย อารมณ์ ภูววิทยพันธ์ (2566, น.1) ได้สรุปว่าการหมุนเวียนเปลี่ยนงาน (Job Rotation) เป็นรูปแบบหนึ่งของการพัฒนาที่เน้นให้พนักงานสามารถเรียนรู้งาน ใหม่ ๆ ที่ไม่เคยปฏิบัติมาก่อนได้ อีกทั้งยังเป็นวิธีการหนึ่งของการวางแผนความก้าวหน้าในสายอาชีพ (Career Plan) เพื่อให้พนักงานได้ทดลองทำงานจริงก่อนการเลื่อนตำแหน่งงานไปยังตำแหน่งงานที่สูงขึ้น

ผลการนำนวัตกรรมด้านการจัดการสถานที่จัดเก็บคลังสินค้าไปสู่การปฏิบัติ ได้ดำเนินการ 4 กิจกรรมดังนี้ 1) การจัดสินค้าด้วยระบบ Smart Zoning 2) การจัดทำ Flow Chart แสดงการใช้ยา และ เวชภัณฑ์ 3) การจัดทำ 5 ส. ในคลังสินค้า และ 4) การปรับภูมิทัศน์ สร้างสุขลักษณะในคลังสินค้า ทั้งนี้การจัดสินค้าโดยการจัดแบบโซนอัจฉริยะ (Smart Zoning) นั้นทำให้การจัดเก็บสินค้ามีมาตรฐานที่สามารถหยิบใช้ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น ผลการศึกษานี้สอดคล้องกับแนวคิดของ James (1998, p.71) ได้กล่าวถึงเรื่อง Stock Location Assignment โดยได้กล่าวถึงการจัดเก็บสินค้าโดยใช้เกณฑ์ ABC Strategy ไว้ว่าเป็นเกณฑ์ที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายในเรื่องการจัดตำแหน่งการวางสินค้า โดยจะจัดกลุ่มตามการเคลื่อนไหวของสินค้า วิธีนี้ทำได้โดยแยกสินค้าคงคลังออกตามประเภทความสำคัญ หรือราคาโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือกลุ่ม A กลุ่มที่เป็นสินค้าที่สำคัญมากมูลค่าสูง (High Value) โดยทั่วไปจะมีสินค้าอยู่ประมาณ 10-120 % ของสินค้าทั้งหมด และจะมีมูลค่าอยู่ประมาณ 70-80 % ของมูลค่าสินค้าทั้งหมดกลุ่ม B กลุ่มที่เป็นสินค้าที่ปานกลาง (Middle Value) โดยทั่วไปสินค้าคงคลังประเภทนี้จะมียู่ประมาณ 30-40 % ของสินค้าทั้งหมดและมูลค่าของสินค้าประเภทนี้จะมียู่ประมาณ 15-20 % ของมูลค่าสินค้าทั้งหมดกลุ่ม C กลุ่มสินค้าที่มีความสำคัญน้อยที่สุด (Small Value) และ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Milan and

Dušan (2019, p.29) ที่ได้วิจัยเรื่อง ความสำคัญของวิธี ABC-XYZ แบบหลายเกณฑ์แบบบูรณาการสำหรับกระบวนการจัดการสินค้าคงคลัง พบว่าแบบจำลองการจำแนกประเภท ABC-XYZ แบบบูรณาการ สามารถใช้บนพื้นฐานของหลักเกณฑ์ หลายเกณฑ์และหลายมิติ เพื่อจัดประเภทสินค้าคงเหลือ รวมทั้งจัดทำข้อเสนอเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพได้และยังพบว่าสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณวิภา ชื่นเพ็ชร (2560, p.71) ที่ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง การวางแผนคลังสินค้าสำเร็จรูปด้วยเทคนิค ABC Analysis โดยได้ประยุกต์ใช้การวิเคราะห์ ABC ในการออกแบบและการจัดวางคลังสินค้าในการวิจัย

ผลการนำนวัตกรรมด้านการจัดการระบบการควบคุมคลังสินค้าไปสู่การปฏิบัติได้ดำเนินการ 3 กิจกรรม ดังนี้ 1) การพัฒนา QR Code ในการจัดการคลังสินค้า 2) การใช้ Application ในการจัดการคลังสินค้า และ 3) การปรับปรุงระบบการทวนสอบสินค้าภายนอกและภายในโรงพยาบาลทั้งนี้เพราะ กิจกรรมดังกล่าวนี้เป็นเรื่องทันสมัยที่ในปัจจุบันเทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญที่จำเป็นต้องนำมาใช้ในการจัดการในธุรกิจทุกระดับต้องมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงานมากขึ้น ผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ บรรณสรณ์ เตชะจำเริญสุข และคณะ (2565, น.18) ได้สรุปว่าใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ในการบริหารจัดการคลังยาและเวชภัณฑ์และดำเนินการสั่งซื้อเมื่อถึงระดับคงคลังที่เหมาะสม ระบบการบริหารยาคลังของแต่ละโรงพยาบาลต่างมีความแตกต่างกันขึ้นอยู่กับสิ่งอำนวยความสะดวกและปัจจัยสนับสนุนของแต่ละแห่ง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วรสิทธิ์ ชูชัยวัฒนา (2565, น.70) ได้พัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการควบคุมและจัดการสินค้าคงคลังสำหรับธุรกิจเอสเอ็มอี พบว่าระบบสามารถบันทึกรายละเอียดสินค้าในการสั่งซื้อต่าง ๆ และได้นำเทคโนโลยี Apple Maps API มาประยุกต์ใช้ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น สามารถค้นหาตำแหน่งพิกัดที่ตั้งร้านค้าหรือผู้ผลิตสินค้า เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับผู้ใช้ในการเดินทางไปซื้อสินค้าในต่างประเทศ

ผลการศึกษาพบว่าที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากผลการศึกษาครั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ ภัทรา อุดมกลัยรักษ์ (2560, น.24) ได้กล่าวถึงวิธีการประเมินผลประสิทธิภาพระบบการจัดการคลังสินค้าสำหรับโรงงานโดยใช้วิธีการสังเกตจากการทำงานหลังจากการปรับปรุงพื้นที่ เพื่อพัฒนาระบบการจัดการคลังสินค้า โดยสอบถามจากเจ้าของกิจการ และพนักงานบริษัทที่ทำงาน ผลการศึกษาลดคล้อยกับงานวิจัยของ พรชนก เมฆไพบูลย์ (2564, น.84) ได้ศึกษาผลการประเมินความพึงพอใจต่อการใช้ระบบการบริหารสินค้าคงคลัง โดยผู้ชาย พบว่า ทั้ง เจ้าหน้าที่และผู้รับบริการมีความพึงพอใจในระดับเดียวกัน กล่าวคือ มีความพึงพอใจในระดับมาก 3 ด้าน คือ (1) ด้านระยะเวลาในการทำงาน (2) ด้านความสะดวกสบาย ง่ายต่อการใช้งาน (3) ด้าน ความถูกต้องและแม่นยำของของสินค้า (ยา) และประเด็นความพึงพอใจที่ได้คะแนนน้อยที่สุด คือ ด้าน ภาระงาน โดยทุกฝ่ายมีความพึงพอใจในระบบบริหารสินค้าคงคลังโดยเฉลี่ยเท่ากับ 3.7 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ คุณากร วิวัฒนากรวงศ์ และรชฏ ขาบุญ (2564) ได้การประยุกต์ใช้เว็บแอปพลิเคชันสำหรับการเติมเต็มสินค้าอาหารแห้ง กรณีศึกษาคลังสินค้า บริษัท เซ็นทรัล เรสตอเรชั่นส์ กรุ๊ป จากการศึกษาได้ทดสอบประสิทธิภาพระบบ พบว่าในด้านการลดเวลาทำงานของพนักงาน จะพิจารณาจากจำนวนชั่วโมงทำงานที่พนักงานของระบบเก่า ที่เสียไปกับการรับโทรศัพท์และดำเนินการในกิจกรรมต่างๆ สามารถลดเวลาในการดำเนินงานของพนักงานได้ถึง 74.5 % จากเวลาดำเนินงานในระบบเดิม อีกทั้งได้เกิดความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์ สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ประเมินนวัตกรรมผลิตภัณฑ์ ของ

องค์การเภสัชกรรม (มป.ป, น.12) ได้สรุปว่าสิ่งที่ต้องประเมินประกอบด้วย ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของผลิตภัณฑ์กับยุทธศาสตร์องค์กร ความสามารถในการนำไปต่อยอดกับผลิตภัณฑ์อื่น ๆ มูลค่าตลาดเป้าหมายของผลิตภัณฑ์ต่อปี และข้อได้เปรียบในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย จากข้อค้นพบทางการศึกษานำไปสู่ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงพยาบาลนำไปใช้ในการกำหนดเป็นนโยบาย/ แนวปฏิบัติในการจัดการคลังสินค้าในด้านการจัดการทรัพยากรบุคคล การจัดการสถานที่และระบบการจัดการคลังสินค้า

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะที่จะนำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปเสนอแนะเชิงปฏิบัติ ดังนี้ 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โรงพยาบาลในเครือข่ายประกอบ และโรงพยาบาลอื่น ๆ สามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าไปประยุกต์ใช้ในโรงพยาบาลของตนเองได้ 2) ผลจากการศึกษาได้ทราบสภาพปัญหาการจัดการคลังสินค้าในโรงพยาบาลซึ่งสามารถใช้เป็นแนวทางในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการจัดการคลังสินค้าในโรงพยาบาลได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ทางวิชาการที่มีเป็นประโยชน์กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกระดับในโรงพยาบาล รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำเอกสาร ตำรา คู่มือการจัดการคลังสินค้าในโรงพยาบาลเพื่อเผยแพร่ต่อไป และผู้วิจัยควรมีการศึกษาในเชิงลึกเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น การพัฒนา AI ในการจัดการคลังสินค้า

เอกสารอ้างอิง

- คุณากร วิวัฒนากรวงศ์และรชฏ ขาบุญ. (2564). *การประยุกต์ใช้เว็บแอปพลิเคชันสำหรับการเติมเต็มสินค้าอาหารแห้ง กรณีศึกษาคลังสินค้า บริษัทเซ็นทรัลเรสโตรองส์ กรุ๊ป .* กรุงเทพฯ: วิทยาลัยบริหารธุรกิจนวัตกรรมและการบัญชี มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- คำนาย อภิปรัชญาสกุล. (2550). *โลจิสติกส์และการจัดการซัพพลายเชน: กลยุทธ์สำหรับลดต้นทุนและ เพิ่มกำไร* (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: ซี.วาย. ซิมเทิม พรินต์ติ้ง
- ชนิชา หมอยาด (2563). *แนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการคลังสินค้าเวชภัณฑ์: กรณีศึกษาร้านขายยาแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม. วารสารนวัตกรรมและการจัดการ, 5(1), 5-14.*
- เดโชพล เจริญเขต. (2560). *การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารสินค้าคงคลังเพื่อป้องกันและลดการสูญหายของสินค้าของร้านชำร้านชำเฟอร์นิเจอร์จังหวัดขอนแก่น. ในเอกสารการสัมมนาการจัดการบริหารธุรกิจบัณฑิตขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.*
- ธนันท์ จันทรแย้ม และนภา อัครพิเชษฐ์. (2562). *ลดระยะเวลาในการส่งมอบอะไหล่ด้วยการปรับปรุง การจัดเก็บอะไหล่ กรณีศึกษาของบริษัท เหวาย จำกัด. ในประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 วิทยาลัยนครราชสีมา (NMCCON2019) เรื่อง สังคมผู้สูงอายุ: โอกาส และความท้าทายของการ 30 มีนาคม 2563 หน้า 89-102.*

- ธานี ก่อบุญ, ภัทรธิรา ผลงาม และ ธัญญาทิพ พิซิตการคำ. (2566). การพัฒนานวัตกรรมส่งเสริมคุณภาพการปฏิบัติงานของบุคลากรสหกรณ์ออมทรัพย์ จังหวัดสกลนคร. *วารสารสังคมศาสตร์และวัฒนธรรม*. 7(8): 58-68.
- บรรณสรณ์ เตชะจำเริญสุข. (2565). *การบริหารคลังยา และเวชภัณฑ์เพื่อคุณภาพระบบยาและความปลอดภัยโรงพยาบาล*. สืบค้นจาก <https://www.researchgate.net/profile/Bunnasorn-Techajumlersuk>
- พิภพ ลิตาภรณ์. (2552). *การบริหารพัสดุคงคลัง=Inventory Management*. กรุงเทพฯ: สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย – ญี่ปุ่น)
- พรชนก เมฆไพบุญ. (2564). รายงานวิจัยประสิทธิผลของระบบบริหารสินค้าคงคลังโดยผู้ขายในการบริหารคลังเวชภัณฑ์ในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล อ.แหลมสิงห์ จ.จันทบุรี. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ภัทรา อุดมกัลยารักษ์. (2560). รายงานการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการคลังสินค้าสำหรับโรงงานแปรรูปเหล็ก สแตนเลสและอลูมิเนียม:กรณีศึกษา บริษัท พีเอ็มพี มอเตอร์โปรดักส์ จำกัด. นครปฐม: วิทยาลัยการจัดการ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ลดารวี คุณอมรเลิศ. (2563). *การพัฒนาต้นแบบการจัดการคลังยาที่เหมาะสมสำหรับระดับการให้บริการของโรงพยาบาล (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี)*
- วันวิสา ค่วนตระกูลศิลป์ และ นววรรณ สืบสายลา. (2563). *การปรับปรุงพื้นที่และเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดเก็บสินค้าด้วยระบบระบุตำแหน่ง (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย)*
- วรรณวิภา ชื่นเพชร .(2560). รายงานการวิจัยเรื่อง การวางแผนคลังสินค้าสำเร็จรูปด้วยเทคนิค ABC ANALYSIS. กรุงเทพฯ: วิทยาลัยโลจิสติกส์และซัพพลายเชน มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- วรสิทธิ์ ชูชัยวัฒนา.(2565). *การพัฒนาแอปพลิเคชันเพื่อการควบคุมและจัดการสินค้าคงคลังสำหรับธุรกิจเอสเอ็มอี* กรุงเทพฯ: สาขาวิชาวิศวกรรมเว็บ คณะเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์
- สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (2548). *สรุปผลการดำเนินงานเพื่อสร้างระบบนวัตกรรมของสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ ในระยะเวลา 1 ปี 9 เดือน (ตุลาคม 2546 - กรกฎาคม 2548)*
- แสนยานุภาพ นามวงศ์และ จาริ ทองคำ.(2565, มกราคม - มิถุนายน). การพัฒนาระบบจัดการคลังสินค้าออนไลน์ กรณีศึกษาห้างหุ้นส่วนจำกัดโปรฟาร์ม.*วารสารวิทยาการสารสนเทศและเทคโนโลยีประยุกต์*, 4(1): 62-70.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2566). *Job Rotation Roadmap*. กรุงเทพฯ: สำนักวิจัยและพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- Bagal, M. S. & Misal, M. H. (2020). Study of Inventory Management in the Selected Manufacturing Industry using ABC Analysis and HML Analysis Techniques. *Studies in Indian Place Names*, 40(70), 4765-4770
- Denis,D. (2020, March). Stock management influence on manual materials handling in two warehouse superstores. *International Journal of Industrial Ergonomics*, 36(3), 191-201.

Hospital ERP. (2565). Hospital System. Retrieved from <https://1stcraft.com/what-is-healthcare-system>.1 October .2022

James, A. ,T .(1998). *The Warehouse Management Handbook*. (2nd ed.) NJ: McGraw-Hill.

Milan S., & Dušan R. (2019). The Significance Of The Integrated Multicriteria ABC-XYZ Method For The Inventory. *Acta Polytechnica Hungarica*,14(5), 29-48.

Thomas, W.S. (2009) *Columbus. Warehousing Forum*, 24(9), 2-7.